

alimara

REVISTA DE TREBALL SOCIAL

NÚMERO 41 / SEGONA ÈPOCA / JUNY DE 1998

**Consell Insular
de Mallorca**

Núm 41

Segona Època, juny de 1998

Edita: Consell Insular de Mallorca
Redacció: Servei d'Acció Social i Sanitat
General Riera, 67
07010 Palma
Tel.: 971 76 07 62
Fax: 971 76 19 52

Portada: **Bernat Crespí**

Maquetació
i impressió: Gràfiques Son Espanyolet

Dipòsit Legal: PM - 128 - 1987

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

INFORMACIÓ SOBRE ACOLLIMENT FAMILIAR

Entitat pública competent a Balears

En la nostra Comunitat Autònoma són competents per tutelar i determinar o proposar mesures protectores per als menors els consells insulars. A Mallorca, la Comissió de Benestar Social, a través del Servei d'Acció Social i Sanitat, del Consell Insular de Mallorca.

Concepte i contingut de l'acolliment familiar

L'acolliment familiar no suposa en cap cas, almenys inicialment, rompre els vincles de filiació ni implica la privació de la pàtria potestat que uneix el menor amb els seus pares. Per tant, llevat de modificacions expresses, la representació i administració dels béns dels menors romanen entre els deures i drets dels pares d'origen.

L'acolliment familiar suposa atorgar la guarda i custòdia d'un menor o varis (normalment germans) a una persona o nucli familiar per un temps establert l'Entitat pública (per ella mateixa o per sol·licitud del jutjar de Família) les condicions bàsiques del seu exercici, en particular, amb les obligacions per als acollidors de tenir esment, alimentar i educar durant aquest temps el menor o el grup de menors confiat.

L'acolliment familiar, segons el Codi Civil (art. 173), que regula aquesta figura, *"produeix la plena participació del menor en la vida de família i imposa a qui el rep les obligacions de vetllar per ell, tenir-lo en la seva companyia, alimentar-lo, educar-lo i procurar-li una formació integral"*.

Tipus d'acolliment familiar

Per la seva finalitat i característiques, l'acolliment familiar pot ser (art. 173bis):

Simple: que tindrà caràcter transitori, bé perquè de la situació del menor es prevegi la reinserció d'aquest en la seva pròpia família, bé en tant que s'adopta una mesura de protecció que posseeixi un caràcter més estable.

Permanent: quan l'edat o altres circumstàncies del menor i de la seva família així ho aconsellin i ho informin els serveis d'atenció al menor. En aquest cas, l'entitat pública podrà sol·licitar del jutge que atribueixi als acollidors aquelles facultats de tutela que faciliten l'acompliment de les seves responsabilitats, atenent en tot cas l'interès superior del menor.

Preadoptiu: quan l'entitat pública elevi la proposta d'adopció del menor, informada pels serveis d'atenció al menor, davant l'autoritat judicial, sempre que els acollidors reuneixin els requisits per adoptar, hagin estat seleccionats i hagin prestat davant l'entitat pública el seu consentiment a l'adopció, i es trobi el menor en situació jurídica adequada per a la seva adopció.

Per la seva constitució, l'acolliment familiar pot ser:

- Administratiu: consentit per totes les parts i autoritzat per l'entitat pública, en el nostre cas per la Comissió de Benestar Social del CIM.
- Provisional: determinat per l'entitat pública, la Comissió d'Acció Social del CIM, però sense algun o tots els consentiments, en benefici del menor i per proposar al Jutjat la seva constitució judicial.
- Judicial: proposat per l'Administració o pel Fiscal davant el Jutjat quan falti el consentiment d'alguna o varies de les parts.

Condicions de l'acolliment familiar

Lògicament varien segons els tipus d'acolliment i segons la seva forma de constitució.

En tot acolliment familiar:

- Els pares d'origen poden sol·licitar i obtenir o conveniar el corresponent RÈGIM DE VISITES amb els seus fills, llevat que aquestes siguin perjudicials per als menors.
- El menor manté els seus lligams de filiació i relació amb la família biològica o d'origen sense que es puguin alterar: el seu nom, els seus llinatges, la seva història personal i íntima, la seva religió i la seva cultura. Així, s'han de respectar els senyals d'identitat del menor o menors en el sentit més ampli sempre que això no suposi un clar perjudici per a la seva formació i desenvolupament integrals.
Qualsevol dubte s'haurà de plantejar i ser resolt per la Comissió de Benestar Social del CIM o pel Jutjat competent.
- Pot ser remunerat o no, havent-se d'explicitar.
- Se subscriurà l'oportú Conveni amb la família acollidora i, en cas d'acolliment consentit, amb la família d'origen.

En cas d'acolliment familiar simple (transitori):

- La forma normal de constitució serà de tipus administratiu.
- Tots els intervinents en el procés d'acollida han d'acceptar i conèixer que l'acolliment familiar és per un temps determinat i limitat, i que transcorregut aquest temps el menor haurà de retornar a conviure amb la seva família d'origen.
- En aquest cas, es plantejaran uns objectius a desplegar per la família d'origen i pel menor per al seu retorn o reinserció familiar. Si no es compleixen aquests objectius per part de la família d'origen, en acabar l'acolliment familiar transitori podran disposar-se les mesures de protecció més apropiades, podent, fins i tot, incloure:
 - l'assumpció de tutela i internament,
 - l'acolliment familiar permanent,
 - l'acolliment familiar preadoptiu,
 sempre d'acord amb els interessos del menor i procurant el seu desenvolupament integral.
- El règim de visites serà ampli.
- NO HI HA EXPECTATIVA D'ADOPCIÓ, ni per part de la família acollidora ni per part del menor.

- Pot CESSAR o acabar en finalitzar el termini marcat o, en el seu cas, a petició d'alguna de les parts que hi intervenen, petició que serà per escrit davant la Comissió de Sanitat del CIM i motivadament.

En cas d'acolliment familiar de caràcter permanent:

- Hi pot haver reserva d'identitat de les dades de la família acollidora per protegir els interessos del menor.
- En aquest cas es matisa el règim de visites en el sentit de valorar-se les condicions que han portat a aquesta situació.
- ELS PARES D'ORIGEN han de saber CLARAMENT QUE PODEN FORMAR-SE VINCLES d'aquesta índole que motivin, en el seu moment, un PROCÉS D'ADOPCIÓ, a part de la seva posició quant a la protecció dels seus fills.
Per tant, se'ls convida a què plantegin d'immediat davant del Jutjat competent els seus recursos o reclamacions i se'ls informará obertament d'aquesta situació.
- Aquest acolliment pot comportar l'atribució de facultats tutelars als acollidors a través de sol·licitud i resolució del Jutjat de Família. En aquest cas, els pares d'origen han de saber que poden haver perdut un seguit de facultats que les corresponien com a titulars de la pàtria potestat i que, per tant, cal que recorrin immediatament si no estan d'acord amb el que ha resolt el Jutjat.
Si la tutela és assumida per l'Administració continuarà en el seu exercici.
- La forma normal de constitució serà la PROVISIONAL I POSTERIOR JUDICIAL.
- Pot ACABAR únicament per decisió judicial a proposta de:
 - * la família acollidora,
 - * el menor,
 - * la família d'origen del menor o
 - * l'Entitat pública.
- Normalment es VALORARÀ com impossible seguir en acolliment familiar quan no ho vulguin bé el menor bé la família acollidora per raons evidents. En els altres casos es podrà continuar sempre amb el suport de la Resolució judicial.

En cas d'acolliment familiar preadoptiu:

- Sempre S'HAURAN DE RESERVAR les dades d'identitat de la família acollidora.
- En aquest cas, l'acollida no és més que un pas INTERMEDI per a l'ADOPCIÓ, que es proposarà al Jutjat de Família tan aviat com sigui possible.
- Es restringiran o se suspendran (judicialment) les visites de la família d'origen.
- Els pares biològics han de saber que poden recórrer tant en aquest moment com OPOSAR-SE en el procés adoptiu, que sempre serà davant el Jutjat de Família.
- És habitual que en aquest cas l'Entitat pública hagi ASSUMIT LA

TUTELA del menor, amb la qual cosa les facultats tutelars seran exercides per la Comissió de Benestar Social del CIM.

- Durada màxima prevista: un any.
- Cessa, en la pràctica, amb la CONSTITUCIÓ DE L'ADOPCIÓ, en no ser que es resolgui en contra o se cessi judicialment.